

32. Visits by Foreign Leaders of Japan. *U. S. Department of State. Office of the Historian*. <https://history.state.gov/departments/history/visits/japan>

33. Washington asked Tokyo to Pay Five Times as Much per Year for U.S. Forces Based in Japan (2019, Nov. 16). *The Japan Times*. <https://bit.ly/3yD8J0x>.

34. Yoshida, R. (2017, Feb. 14). Deflecting Criticism of Trump Ties, Abe Says 'No Other Choice' But Close Japan-U.S. Relationship. *The Japan Times*. <https://bit.ly/3bXmihF>.

35. Gorodnia, N. (2012). US-Japanese relations in the 1990s: the economic dimension. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. History*, 133, 16–20. [in Ukrainian].

36. Gorodnia, N. (2014). The U.S.-Japanese security relations in 2009-2013: Alliance's crisis and modernization. *The Scientific Issues of Ternopil*

Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Series: History, 1(3), 34–39. [in Ukrainian].

37. Gorodnia, N. (2014). *East Asia in the U. S. Foreign Policy (1989–2013)*. Kyiv: Print-Servis. [in Ukrainian].

38. Tykhonenko, I. V., Zheliezko, K. O. (2018). "Okinawa" factor in Japanese-American relations. *Young scholar*, 5(57), 573–576. [in Ukrainian].

Надійшла до редколегії 15.02.21

N. Gorodnia, Dr. Habil. (History), Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

N. Arnaut, Master's student
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

THE U.S. – JAPAN RELATIONS UNDER THE ADMINISTRATION OF DONALD TRUMP

This paper describes and discusses the major developments in the U.S.-Japan relations under the administration of Donald Trump (January 2017–January 2021) in political, commercial and economic, and energy areas. In political sphere, the research focuses on continuity and changes in the U.S. policy towards bilateral security alliance with Japan. The research has revealed that D. Trump's statements on security relations with allies and trade during his presidential campaign were cause for concern in Japan. To avoid their implementation, the prime-minister Shinzo Abe (Liberal Democratic Party) managed to establish close personal relations with Donald Trump and successfully navigated them until his resignation in September 2020. Importantly, Abe succeeded in separating issues of security and trade in a bilateral dialogue with the U.S. As a result, Trump's pre-election statements on security with Japan had not been implemented. Moreover, the U.S.-Japan security cooperation strengthened based at the mutual support of "free and open Indo-Pacific" strategy. In commercial and economic area, new trade policies of Trump administration since 2018 had an impact on Japan. Abe failed to persuade D. Trump to return to multinational Trans Pacific Partnership free trade agreement. A large U.S. deficit in trade with Japan caused bilateral negotiations on trade issues. Their first stage was completed in September 2019. However, the trade agreement did not cover cars and auto parts, which composed 75 percent of Japan's export to the U.S. In energy sector, the focus of bilateral cooperation shifted from clean energy and environmental initiatives of Obama administration to energy security and integration of regional energy market in the Indo-Pacific. Two countries prioritized cooperation in Liquefied natural gas (LNG) sector, in which they had complementary interests. The policy of Shinzo Abe with respect to the U.S. was continued by the new government of Japan by Yoshihide Suga (Liberal Democratic Party).

Keywords: the United States, Japan, foreign affairs, U.S.-Japan relations, Donald Trump, Shinzo Abe.

УДК 329.17(477.8)"192/193"

DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2640.2021.148.6>

В. Кримінський, асп.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ПОЛЬСЬКЕ ПИТАННЯ В "УКРАЇНСЬКІЙ ВОЄННІЙ ДОКТРИНІ" МИХАЙЛА КОЛОДЗІНСЬКОГО

Розглянуто бачення польського питання у праці М. Колодзінського "Українська воєнна доктрина". За допомогою методичного інструментарію потрактовано природу радикальних інтелектуальних конструктів початку ХХ ст. в середовищі ОУН. Проаналізовано загальний історичний контекст, що дає змогу більш глибоко розуміння даного явища та розкриває широкую картину розвитку тогочасної політичної та суспільної думки. В колах українських націоналістів у міжвоєнний період особливо гостро дебатували щодо майбутньої стратегії та тактики здобуття української держави. Зроблено детальний огляд уявлень та розуміння української історії у "Воєнній доктрині". Визначено головні риси, притаманні ідейним переконанням М. Колодзінського та найбільш радикального крила членів ОУН.

Ключові слова: Організація українських націоналістів (ОУН), ідеологія, М. Колодзінський, "Воєнна доктрина", націоналізм, покоління, нація, революція.

Постановка проблеми. Після віднайдення О. Зайцевим 2014 р. повного тексту "Української воєнної доктрини" постать і теоретичний доробок М. Колодзінського почали привертати щоразу більшу увагу дослідників ідеології українського націоналізму. Зокрема, польські історики покладали на нього провину за створення ідейного підґрунтя "Волинської трагедії" [9, с. 15]. Натомість, українські коментатори, близькі до сучасних націоналістичних кіл, акцентують увагу на тому, що "Воєнна доктрина" не була програмовим документом або концепцією ОУН і цілком позитивно оцінюють писання і саму постать полковника: "...увесь зміст і стиль його просякнутий націоналістичним духом волюнтаризму, священного героїзму, жертвності аж до самовідречення, войовничості, експансіонізму, характерною для членів ОУН того часу, ідеалістів, тих, для кого націоналізм був насаперед вірою, а не програмою, світоглядом, а не маскою, чином, а не позерством" [11, с. 6].

Поява у дослідницькому полі тексту "Воєнної доктрини" спричинила до низки запитань про ідеологіч-

ний конструкт ОУН зокрема та українського націоналізму загалом.

Аналіз джерел та літератури. "Українська воєнна доктрина", головне джерело нашого дослідження, підсумкова праця М. Колодзінського, була закінчена ним у 1938 р. Її текст зберігається в архіві ОУН. Сам текст, 196 сторінок машинопису із ручними виправленнями, із відсутнім заключним фрагментом тексту. Як вважає історик О. Зайцев, даний шматок був вилучений редакторами з ОУН, так як останні сторінки тексту містили критику нацистської Німеччини та особисто А. Гітлера, до якого станом на 1939 р. ОУН ще не мала ворожого ставлення [2, с. 249].

Дана тема є мало опрацьована в історіографії, такий стан речей, насамперед, є пов'язаний із вищезгадуваним пізнім виявленням повного тексту "Української воєнної доктрини". Однак на особливу увагу заслуговує внесок у розробку саме теоретичного блоку напрацювань Колодзінського О. Зайцева. Його стаття "Воєнна доктрина Михайла Колодзінського" є чи не єдиною працею, де

детально аналізується проблема польського питання у "Доктрині". У 2014 р. у журналі "Україна Модерна" ним було опубліковано другий розділ "Українське національне повстання" з праці Колодзінського [6, с. 257].

Завдання. Центральною проблемою дослідження є розгляд М. Колодзінським "польського питання". Дана стаття є спробою критичного огляду ідей Колодзінського. У пропонованому дослідженні ми проаналізуємо палінгенезу думок автора "Доктрини" та розглянемо тогочасний ідеологічний і політичний контекст.

Основний матеріал дослідження. Ретельне дослідження біографії М. Колодзінського дає нам можливість стверджувати, що "польське питання" мало й індивідуальний вимір для нього. Як зазначає В. Яшан, майбутній полковник народився у римо-католицькій сім'ї. Слід зазначити, що у традиційних спільнотах на поч. ХХ ст., релігія була важливим національним маркером, у даному випадку римо-католицьке віросповідання було ознакою польської ідентичності. До того ж у 1918 р. він намагався вступити до польської гімназії у Коломиї, проте низький рівень знання польської мови не дозволив йому скласти вступний іспит. Внутрішні рефлексії щодо національної самоідентифікації Колодзінського, на жаль, нам не відомі, та потребують окремих дослідницьких студій. Однак із впевненістю можна ствердити, що для полковника Колодзінського, як і для багатьох його однолітків, питання вибору української чи польської ідентичності стояло доволі гостро. Особливо радикальним воно ставало, якщо зважити на те, що Галичина на початку ХХ ст. перебувала в умовах постійного конфлікту між національними проектами різних суспільних груп. Головне протистояння розгорнулося між двома найбільшими етнічними групами – українцями та поляками. Це протиборство ввійшло в найгострішу фазу з початком українсько-польської війни 1918–1919 рр. Цей конфлікт завершився встановленням польської влади на теренах Галичини та Волині [8, с. 53].

Ідеї, викладені у "Доктрині...", були кристалізовані автором між 1935 та 1938 рр. Саме у цей час європейські народи знаходилися на порозі нового військового конфлікту. Передчуття прийдешньої війни для багатьох молодих галицьких українців означало "новий шанс історії" виправити помилки 1917-1921 рр. та можливість здобути українську самостійну соборну державу (УССД). Михайло Колодзінський був одним із тих, хто окрім роздумів про це склав та записав власний план цих подій.

У чому ж полягав план Колодзінського можна дізнатися із другої частини "Воєної доктрини ОУН", яка має назву "Націоналістичне повстання". У ній він наголошував на важливості створення українського імперіалістичного державного проекту, який би був головним геополітичним утворенням на сході Європи. Пояснюючи свої міркування, Колодзінський писав: "...в дійсності – це було величезне завдання нашого життя, як народу, як раси, як національної спільноти – здобути степ над Чорним і Каспійським морями, перемінити його в рілля й збудувати тут на грані двох континентів центр нової світової цивілізації. Не будувати Україну тільки над Дністром чи Дніпром, але Україну в таких розмірах, які виміряв їй самий Творець, коли надавав землі нинішній географічний вигляд. Схід Європи мусить бути наш, бо такий заповіт оставили нам наші прадіди" [5, с. 27].

У здійсненні цих планів він відкидав будь-яке зближення чи то із СРСР проти Польщі, чи навпаки, оскільки це означало б послаблення ідей встановлення майбутньої української імперії [6, с. 278]. Він зазначав, що така ідея є нічим іншим, як "зрадою української визвольної справи" [1, с. 194].

Імперіалістичні думки полковника не слід розглядати як поодинокі марення фантазера, адже міжвоєнне було часом руху за створення власних імперій "новими" націями. Так у Польщі популярною була організація "Морська ліга", яка пропалагувала надання їй Лігою Націй права на володіння колоніями за межами Європи. Польський уряд у 1930-х рр. робив спроби утворення поселень колоністів у Південній Америці та Африці, проте вони були невдалими.

Слід також наголосити, що ідея експансіонізму була важливою складовою теорії українського інтегрального націоналізму Д. Донцова.

У виданій в 1926 р. книзі "Націоналізм" він зазначав, що імперіалізм є виявом "волі до життя" та "здоровою" ознакою нації, на його думку, саме він міг дозволити українцям вийти зі стану "народу-феллаху" [3, с. 182, 183]. Для автора "Доктрини", як і для його молодих ровесників, ідеї Донцова стали головними політичними дороговказами. Текст Колодзінського просякнутий ідеологемами "сили", "волюнтаризму" та соціалдарвіністичним баченням реальності.

Виходячи із описаних вище контексту та геополітичного бачення Колодзінського, можна з впевненістю ствердити, що Польща як держава та поляки як нація наряду з росіянами були "стратегічними ворогами". У тексті "Доктрини" полковник наголошував на історичній тягlostі цієї ворожості пишучи: "Полтава закінчила козацьку добу. Одночасно Схід Європи переходив під панування Москви. Ми втратили другий раз самостійність і випустили з рук наше первородство на Сході Європи. На місце польської експансії прийшла Москва. Україна дістала двох непримиримих ворогів і від того часу мусить бути завжди готова до війни на два фронти" [5, с. 48].

Також слід підкреслити, що і для створеної у 1929 р. Організації Українських Націоналістів (ОУН), членом якої він був до загибелі у 1939 р., польська держава була головним політичним опонентом у Галичині.

Польський вектор політики ОУН був визначений ще у ході першого конгресу 1929 р. у рефераті Б. Чучмана про політичне положення на Західній Україні, П. Штепи про ідеологічну платформу ОУН та доповіді Є. Коновальця про тогочасне політичне становище української нації [4, с. 61]. У них було зафіксовано тези про окупаційний характер польської державності стосовно українських територій та декларовано революційну боротьбу проти польської держави.

Саме теза революційної боротьби є домінантною у викладеному Колодзінським плані боротьби українського і польського національного проектів. Пишучи про майбутню "українську національну революцію", або ж нові визвольні змагання на кшталт 1917-1921 рр., він зауважував що: "Завданням О.У.Н. є: 1) викликати повстання на всіх укр[аїнських] землях; 2) надати йому зорганізовані форми й зорганізувати з повстанчих мас укр[аїнську] націоналістичну армію; 3) поширити й закріпити владу на укр[аїнських] землях; 4) знищити живі ворожі сили й перенести війну на ворожі землі" [6, с. 257].

Такі ідеї Колодзінського спиралися не тільки на вищезгаданий український досвід, але й були зорієнтовані на загальноєвропейські політичні процеси. Саме у цей час у Старому світі набирали сили праві рухи, зокрема, фашистський рух в Італії та націонал-соціалістичний рух у Німеччині. Головною тезою цих ідеологій залишався принцип колективного успіху та відповідальності. Для української націоналістичної молоді ці рухи були привабливі з багатьох причин, починаючи від уявлень про зміну світового ладу, що склався, до банальних зразків, "переможних національних правих революцій".

Як зазначає Олександр Зайцев, молоді члени ОУН часто сприймали фашизм у Італії, націонал-соціалізм у Німеччині та майбутню українську праву революцію як ланки однієї світової націоналістичної революції, що зламає панування старих реакційних націй [3, с. 314,315]. Як писав невідомий автор, котрий підписався С.О. (О. Зайцев припускає, що це Ярослав Стецько): "На чому кінчатся завдання фашизму чи націонал-соціалізму, на тому починаються завдання українського націоналізму". Він вважав, що український націоналізм покликаний розпочати новий етап цієї революції, на його думку, він відкриє "новий розділ, нову епоху не лише в історії України, але й народів Сходу Європи" [3, с. 314,315].

За планом, викладеним у "Воєнній доктрині", майбутня революція повинна була відбуватися у двох напрямках: антиросійському, східному (на східноукраїнських землях; СУЗ) та антипольському, західному (на західноукраїнських землях; ЗУЗ). Відповідно до цих напрямків різнилася і специфіка боротьби, зокрема, будучи одним із ідеологів теорії "повстання від одного села", Колодзінський зазначав: "На З.У.З. село буде робити повстання, в містах переважає ворожий елемент. На З.У.З. село мусить зробити повстання і йти на місто, а тим самим повстання на З.У.З. буде відбуватися з долини, а не згори" [6, с. 258].

Попри детальний раціональний опис етапів повстання, полковник як ідейний націоналіст визначав головну його запоруку успіху в ірраціональних емоційних чинниках. Зокрема він стверджував, що для перемоги важливим фактором буде "національна ненависть" [6, с. 258]. Така колективна жорстокість, на його думку, повинна спрямовуватися у першу чергу проти великих ворожих національних груп, таких як росіяни та поляки [6, с. 260]. Розмірковуючи про роль "ворожих груп" він писав: "Перші хвили нашого повстання мусять бути звернені проти московського, польського й румунського елементу, щоби мати безпечні зади при дальшій боротьбі зі збройною ворожою силою. А це може нам удатися, коли ми несподівано заскочимо вороже населення і напіввійськові організації й знищимо їх, заки прибіжить їм на поміч військова сила" [6, с. 260].

Пояснення такої радикальної риторики Колодзінського слід шукати у розумінні його життєвого досвіду та історичного контексту того часу.

Друга половина 1920-х років стала часом, коли на політичну арену почало виходити нове покоління, що не брало участі в революційних подіях 1917–1921 рр. Така зміна головних акторів, безумовно, вплинула й на зміну української політичної реальності. Через історично обумовлені обставини найактивніше це покоління проявляло себе на українських теренах, що входили до складу Польщі.

Саме представником цього покоління був М. Колодзінський, народившись 1902 р. у Галичині, котра перебувала під владою Габсбургів, а закінчував своє життя у 1939 р. на теренах Карпатської України, яка щойно була зайнята угорськими військами [2, с. 245].

Його життя та життя його ровесників припадо на час великих змін, котрі часто означали небезпеку. Відтак, аналізувати ідеї Михайла Колодзінського, на наше переконання, слід у розрізі історії покоління, до якого він належав.

Однією із перших спроб аналізу покоління галичан, які народилися напередодні Першої світової війни, належить доктору Миколі Климишину у його праці "В поході до волі" [7, с. 13]. Зокрема він стверджував, що однією із головних формотворчих ознак даного покоління є досвід війни, яка пройшла на їхніх очах, однак через юний вік її учасниками вони так і не стали [7,

с. 23]. Доктор Климишин зауважує, що для цих дітей війна була чимось природнім, на його думку вона наповнювала собою їх світосприйняття [7, с. 23]. Другою важливою складовою, що вплинула на формування ідейних поглядів Колодзінського та його покоління, була поразка українського національного проекту [7, с. 24]. Саме ці дві обставини спричинили до витворення головного гасла покоління "Перемога, або смерть", що передбачало набір радикальних інструментів для його реалізації [10, с. 14,15].

Головною політичною ціллю для них стало утвердження незалежної української держави. Що стосується методів для її реалізації, то "доба екстремізму" та інтегральні праві ідеології, дозволяли використовувати доволі brutальні, у дусі волонтаризму, засоби для досягнення цілей.

У контексті польського питання така жорстока модель боротьби, з елементами національного терору проти поляків, видавалася Колодзінському єдино вірною, та й не тільки йому одному. В уявленні окремих радикальних представників ОУН ворожою була не тільки польська держава, але й польська людина. Осип Бойдуник писав, що "нашими ворогами є також ті, з волі яких ці уряди існують, панують, говорячи конкретно в Польщі – поляки" [14, с. 187,188]. Така риторика була цілковито суголосною із тезами "націоналізму донцовського стибу".

Однак ретельне дослідження тексту "Воєнної доктрини", дає можливість ствердити, що одним із головних мотивів прояву "національної жорстокості" є відчуття страху поразки через проявлену в подіях 1917-1920-тих рр., "безпідставну толерантність" [6, с. 264].

Найкраще дану тезу ілюструє ґрунтовний аналіз полковникової візії історії України.

Загалом для Колодзінського історичні факти були однією із головних доказових баз правильності його суджень. Не випадково майже вся перша частина "Воєнної доктрини" присвячена огляду української історії. Детальний огляд цього тексту дозволяє зробити нам висновок, що для автора часи жорстоких воєнних кампаній Середньовіччя та Хмельниччини, очевидно, є епохами найбільшого успіху українського народу. Це так звана "золота доба", як зазначає Ентоні Сміт, яка є мітичною основою "хибної пам'яті про минуле", без якої не обходиться жодне суспільство [12, с. 312]. Ностальгічний характер опису цих подій є свідченням його бажання повернення до міту "доброго минулого", як зазначав румунський інтелектуал Мірчу Еліаде, говорячи про нього як про "ідеальний час" [13, с. 240].

Якщо є час ідеальний, то повинен бути і час занепаду? Саме таким часом автор вважає епохи, коли українці не вели жодних війн для розширення власних територій чи з метою утворення самостійної держави, або значить і не виявляли "національної волі до життя". Проте, як зазначає Сміт, такий час є зазвичай тим, що був порівняно нещодавно, так для Колодзінського такою подією стала остання революція (йдеться про Революцію 1917-1921-тих років). Автор зазначає, що "у 1914 р. українська політика була соціалістично-демократичною, у своїх принципах ворожою мілітаризмові. Війна для українських політиків була найбільшим злом. Воїни се робили, щоб убити в народі його прадідній погляд на війну. Висліди політики Центральної Ради були катастрофальні для українського народу. Український нарід не мав змоги виявити вповні своїх духових і фізичних здібностей. Не бракувало йому відваги, хоробрости й запалу. Недоставало тільки політичних гасел, які вивели б його до бою, як за

Хмельницького, або як французький нарід повели в бій кличч французької революції" [5, с. 25].

Масштабне завдання відродження "золотої доби", яке поставив перед собою Колодзінський, пропорційно масштабувало його страх невдачі роблячи його панічним. Його прояви можна спостерігати в ідеях про знищення не тільки польської людності, але й будівель які нагадують про їхнє тут проживання, так він зауважує, що польські двори "не є тільки визискувачем робочої сили українського села", але й символізують польську владу. Саме з цих міркувань він пропонує: "знищити до фундаменту польські двори й на тому місці зробити спортивні площі, щоби молода генерація юнаків Соборної України гартувала своє здоров'я на тому місці, де прадіди й батьки тратили силу й честь" [6, с. 263, 264].

Висновки. Отож, беручи до уваги все вище сказане, можна ствердити що пропонуване радикальне вирішення польського питання, у тексті "Української воєнної доктрини", слід розглядати як частину загальноєвропейського інтелектуального та політичного контексту. Не буде зайвим, вчергове, нагадати, що саме міжвоєнний період є добою розквіту правих ідеологій, йдеться не тільки про італійський фашизм чи німецький націонал-соціалізм, також про румунські, угорські та польські праві партії, насамперед Народно-демократична партія, польська національна демократія. Серед бездержавних варто виділити хорватську організацію "Усташі". Усі ці організації та їхні члени у різній мірі поділяли жорстку соціал-дарвіністичну етику боротьби між націями, що чітко окреслили у свої програмових документах та практичній діяльності.

Саме тогочасні політичні та ідейні європейські реалії у симбіозі із досвідом історичної поразки визвольних змагань 1917-1920-х рр. створили стійку модель радикального та жорстокого позиції по відношенню до "націй-ворогів", зокрема до поляків та Польщі, українського ризорджементаризму Михайла Колодзінського. Націоналістичний фаталізм та міт "останньої битви" робили в уяві автора "Доктрини" "національну жорстокість" єдино-можливим засобом перемоги "української націоналістичної революції". Загроза поразки у ній прирівнювалася до національної загибелі.

Однак, слід наголосити, що кореляція ідей полковника Колодзінського із практикою ОУН та пізніше УПА щодо польського питання, вимагає подальших наукових студій. Саме вони зможуть пролити світло на дражливі питання українсько-польського конфлікту у роки Другої світової війни.

Список використаної літератури

1. Архів ОУН у Києві. – Ф. 1 (Провід ОУН). – Оп. 2. – Спр. 466. – Арк. 1–196.

V. Krymynskyi, PhD Student
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

THE POLISH QUESTION IN MYKHAILO KOLODZINSKY'S "UKRAINIAN MILITARY DOCTRINE"

The vision of the Polish question is analyzed on the base of M. Kolodzinsky's "Ukrainian military doctrine". The nature of the radical intellectual constructs of the early twentieth century in the OUN environment was studied. The general historical context is analyzed, which allows a deeper understanding of this phenomenon and reveals a broad picture of the development of contemporary political and social thought. The Ukrainian nationalists in the interwar period were particularly keen on the future strategy and tactics of gaining the Ukrainian state. A detailed review of the concepts and understanding of Ukrainian history in the "Military Doctrine" was made. The main features of the ideological convictions of M. Kolodzinsky and the most radical wing of OUN members are determined.

Keywords: Organization of Ukrainian Nationalists (OUN), ideology, M. Kolodzinsky, "Military Doctrine", nationalism, generation, nation, revolution.

2. Зайцев О. Воєнна доктрина Михайла Колодзінського / О. Зайцев // Україна модерна. – 2014. – №20. – С. 245–256.

3. Зайцев О. Український інтегральний націоналізм 1920–1930-х років: Нариси інтелектуальної історії / О. Зайцев. – Київ: Критика, 2013. – 483 с.

4. Звідомлення Конгресу Українських Націоналістів // Розбудова нації. – 1929. – № 1–2. – С. 61.

5. Колодзінський М. Українська воєнна доктрина / М. Колодзінський. – Торонто: [б. в.], 1957. – 62 с.

6. Колодзінський М. Націоналістичне повстання (публікація та коментарі Олександра Зайцева) / М. Колодзінський // Україна модерна. – 2014. – № 20. – С. 257–295.

7. Климишин М. В поході до волі. Спомини. Т. 1 / М. Климишин. – Детройт: [б. в.], 1987. – 429 с.

8. Лисяк-Рудницький І. Вклад Галичини в українські визвольні змагання // Історичні есе. Т. 2 / І. Лисяк-Рудницький. – Київ: Основи, 1994. Т. 2. – 573 с.

9. Мотика Г. Від волинської різанини до операції "Вісла". Польсько-український конфлікт 1943–1947 рр. / Г. Мотика. – Київ: Дух і літера, 2013. – 356 с.

10. Патриляк І. К. "Перемога або смерть": український визвольний рух у 1939–1960-х рр. / І. К. Патриляк. – Львів: Часопис, 2012. – 512 с.

11. Рог В. Вступне слово / В. Рог // Михайло Колодзінський. Воєнна доктрина українських націоналістів / Упор.: В. Рог, М. Почівнич. – Київ: Основа, 2019. – 287 с.

12. Сміт Е. Культурні основи націй. Ієрархія, заповіт і республіка / Е. Сміт. – Київ: Темпора, 2009. – 387 с.

13. Элиаде М. Аспекти мифа / М. Элиаде. – Москва: Академический Проект, 2001. – 240 с.

14. Wysocki R. Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów w Polsce w latach 1929–1939: geneza, struktura, program, ideologia / R. Wysocki. – Lublin: Wydawn. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2003. – 433 s.

References

1. OUN Archives in Kyiv. F. 1 (Leaders of the OUN). In. 2. D. 466. Pp. 1–196. [in Ukrainian]

2. Zaitsev, O. (2014). Military Doctrine of Mikhaïlo Kolodzinskyi. Modern Ukraine, 20, 245–256. [in Ukrainian]

3. Zaitsev, O. Ukrainian Integral Nationalism of the 1920's – 1930's: Essays in Intellectual History. Kyiv: Krytyka.

4. Report of the Congress of Ukrainian Nationalists. (1929). Nation Building, 1-2, 61.

5. Kolodzinskyi, M. Ukrainian Military Doctrine. Toronto: [s. n.].

6. Kolodzinskyi, M. (2014). Nationalist Uprising (Publication and Comments by Alexander Zaitsev. Modern Ukraine, 20, 257–295.

7. Klymyshyn, M. (1987). In the Campaign for Freedom. Memories. Vol. 1. Detroit: [s. n.]. P. 13.

8. Lysiak-Rudnytskyi, I. The Contribution of Galicia in the Ukrainian Liberation Movement. In I. Lysiak-Rudnytskyi, Historical essays. Vol. 2. Kyiv: Osnovy.

9. Motyka, G. From the Volyn Massacre to Operation Visla. Polish-Ukrainian conflict of 1943–1947. Kyiv: Duh i Litera.

10. Patrilyak, I. (2012). "Victory or Death": the Ukrainian Liberation Movement in 1939–1960's. Lviv: Chasopys.

11. Rog, V. (2019). Introductory word. In M. Kolodzinskyi. Military Doctrine of Ukrainian Nationalists. Kyiv: Osnova.

12. Smith, A. (2009). Cultural Foundations of Nations. Hierarchy, Testament and the Republic. Kyiv: Tempora.

13. Eliade, M. (2001). Aspects of Myth. Moscow: Academic Project.

14. Wysocki, R. (2003). Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów w Polsce w latach 1929–1939: geneza, struktura, program, ideologia. Lublin: Wydawn. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Надійшла до редколегії 11.02.21